

Berlingske Tidende, kronik, 25. november 1985

Den ustyrlige sundhedsstyrelse

Dette land mangler en sundhedspolitik. Den kan ikke lægges af lægelige embedsmænd, der er ude af stand til at anlægge samfundsmæssige helhedsvurderinger.

Af Lars Adam Rehof og Jens Peter Christensen

I den sidste tid har der været en heftig offentlig debat om sundhedsvæsenet og aktuelt især om Sundhedsstyrelsens status og opgaver. Fra indenrigsministerens side er der stillet lovforslag om en ændring af Sundhedsstyrelsens placering i forhold til ministeren og om oprettelse af patientklagenævn. Den konkrete anledning til debatten om Sundhedsstyrelsen var den såkaldte AIDS-sag, som i løbet af dette år har vokset sig stadig større for til sidst at blive et politisk problem, som ikke lod sig negligere selv på de højeste administrative og politiske niveauer.

På mange måder er den aktuelle affære imidlertid ikke særlig illustrerende for de problemer, som vitterlig eksisterer i relation til Sundhedsstyrelsens status, bemanning og opgaver. I AIDS-sagen havde Sundhedsstyrelsen – at dømme efter dagspressens reportager – rent faktisk ryggen fri, når dens direktør hævdede at have underrettet indenrigsministeren om problemets omfang og eventuelle handlingsmuligheder. Ministeren, som til en vis grad havde fejlbedømt sagens politiske karakter, havde i første omgang ikke fundet behov for særlige foranstaltninger, vel bl.a. fordi denne sag i en periode med stagnerende bevillinger ikke syntes at skulle have fortrin frem for så mange andre områder, hvor der også med rimelighed kunne argumenteres for øgede bevillinger.

Da sagen blev optrappet og dermed til et partipolitisk og ikke mindst et oppositionspolitisk anliggende, valgte ministeren – formentlig i et forsøg på at mørklægge sagen – at lægge skylden over på Sundhedsstyrelsen,

som blev anklaget for at have undladt at indformere om sagens rette omfang og karakter. Denne »undladelse« førte ministeren til at foreslå visse forvaltningsretlige omlægninger af Sundhedsstyrelsens formelle stilling i det statslige forvaltningsapparat, nemlig en formel og ikke mindst reel inddragelse af Sundhedsstyrelsens selvstændige status og dermed en placering under indenrigsministerens instruktion og ansvar.

Ansvarret havde indenrigsministeren dog reelt – om ikke formelt – siddet inde med under de foregående års stadig tiltagende kritik af Sundhedsstyrelsens påståede mangelfulde klagebehandling og lægedominerede beslutningsstruktur, hvilket naturligt må have vakt ministerens irritation. I virkeligheden har der i mange år været grund til at gøre noget ved Sundhedsstyrelsen, men den aktuelle anledning var desværre ikke velvalgt. Sagen havde ydermere den pikante drejning, at ministeren her måtte gøre op med en politisk udnævnt forvaltningschef af samme partifarve.

Sagen er nu blevet til et spørgsmål om ministeren og er blevet gjort til et led i oppositionens kritik af den siddende regering. Det er synd for både regeringen og oppositionen, men vil formentlig vise sig at være godt for Sundhedsstyrelsen, som – når stormene har lagt sig – i værste fald vil kunne leve uforstyrret videre, som om intet var hændt. To skridt til den ene side og to til den anden vil højst kunne hvirvle lidt støv op, som snart lægger sig beskyttende over de faktiske problemer.

At Sundhedsstyrelsen har udvist en ganske bemærkelsesværdig overlevelsesevne, blev bekræftet af den siddende direktør, som i et interview udtalte, at den aktuelle debat om styrelsens status jo ikke var af ny dato; den var faktisk startet allerede i det forrige år-